

Právněfilosofické aspekty hledání pravdy v civilním procesu

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Viktor Gazda

Abstrakt

Cílem této práce je pojednat o určitých právněfilosofických aspektech zjišťování skutkového stavu v civilním soudním řízení sporném. Zjednodušeně řečeno je tato práce zaměřena na zkoumání možnosti stanovení hodnoty pravdivosti skutkové otázky při aplikaci práva.

Šesti kapitolami této práce se prolínají tři základní témata. Prvním je zkoumání odrazu filosofických koncepcí pravdy v procesu zjišťování skutkového stavu, druhým je objasnění povahy ideových cílů skutkových zjištění v podobě principů formální a materiální pravdy a třetím tématem je povaha soudcova přesvědčení o pravdivosti skutkových tvrzení a úloha pravděpodobnosti v tomto soudcově přesvědčení.

V práci nejdříve stručně představuji fenomén pravdy v širším filosofickém kontextu, abych následně mohl přejít k nastínění vybraných teorií pravdy. Poté, co objasním základní podstatu procesněprávních principů, které mají největší vliv na proces zjišťování skutkového stavu, přecházím ve zvláštní části práce k samotnému rozboru těchto principů prismatem vybraných teorií pravdy. Na ve čtvrté kapitole ukázaný odraz filosofických koncepcí pravdivosti na principy formální a materiální pravdy, navazuji v páté kapitole nastíněním vlivu koherenční teorie pravdy na instituty civilního sporu, které jsou považovány za projevy principu formální pravdy. Na základě objasnění povahy principu formální a materiální pravdy ve třetí kapitole se také zabývám otázkou, do jaké míry lze specifické instituty, kterými se v páté kapitole zabývám, vůbec považovat za projevy principu formální pravdy.

Jelikož se jako stěžejním pro zjištění pravdivosti skutkových tvrzení jeví soudcovo subjektivní přesvědčení, zabývám se v poslední, šesté kapitole povahou tohoto soudcova přesvědčení. V rámci tohoto soudcova přesvědčení vystupují do popředí zejména otázka úlohy pravděpodobnosti při posuzování pravdivosti

skutkových přednesů stran a současně stupeň nutného přesvědčení soudce v podobě otázky míry důkazu. Otázka pravděpodobnosti a povahy soudcova vnitřního přesvědčení je totiž důležitá pro celou problematiku skutkových zjištění jako takových.

V závěru se pokouším o určitou syntézu dosavadních poznatků o požadované míře důkazu, když na základě analýzy dvou hlavních koncepcí míry důkazu docházím k závěru o sloučení kladných stránek obou nabízejících se teorií za účelem stanovení optimálního, a přitom dosažitelného stupně přesvědčení soudce nutného pro úspěšné podání důkazu.

Klíčová slova: právní filosofie, pravda, civilní proces